

Іншою проблемою функціонування митної системи України є її надмірна зарегульованість, що аж ніяк не сприяє активізації зовнішньоекономічної діяльності. Митна система, виконуючи різноманітні функції, які як є прямо пов'язаними з реалізацією митної справи, так і лише витікають із неї, становить автономну частину державного апарату. Окрім цього, слід підкреслити, що з точки зору уявлень про функціонування механізму держави митна система має розглядатися як відносно автономна організаційна функціональна та компетентна система митних органів, які реалізують митну функцію держави, а також виконують інші функції, спрямовані на забезпечення нормальної реалізації митної політики. [1, с. 92]

Підсумовуючи зазначене вище, можна стверджувати, що митна система повинна збалансовано виконувати усі покладені на неї функції. Сприяти розвитку національного виробника та експортера, спрощенню митних процедур та подальшій лібералізації зовнішньої торгівлі, а також захищати національного товаровиробника та забезпечувати достатній рівень надходжень митних платежів до бюджету держави. [2]

У випадку неврахування всієї проблематики функціонування митної системи, в умовах фінансово-економічної нестабільності в державі, нехтування проблемами подальшої розбудови митної системи України може призвести до остаточного перетворення нашої держави на сировинний придаток та ринок збуту товарів низької якості.

Література:

1. Коломоець О. В. Законодавчі аспекти митної системи України [Електронний ресурс] / О. В. Коломоець // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – Вип. 2. – С. 89–93.
2. Годованець О. В. Фіскальний потенціал митної системи країни [Електронний ресурс] / О. В. Годованець. // Ефективна економіка. – 2015. – № 11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_11_70.

Чубата Лілія

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к. е. н., доцент Валігура В. А.

АЛЬТЕРНАТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ

В умовах дефіциту фінансових ресурсів важливого значення набуває забезпечення безперервного надходження грошових коштів до бюджетів усіх рівнів. Непрямі податки, в тому числі акцизний податок, відіграють важливу роль у формуванні дохідної частини бюджетів. Зважаючи на вагоме фіскальне значення акцизного податку, виникає необхідність пошуку шляхів вдосконалення механізму його справляння.

Питома вага акцизного податку в структурі доходів Зведеного бюджету України в 2016 році становила 13% (табл. 1). Серед непрямих податків акцизний податок посідає друге місце після ПДВ по рівню наповненості

бюджету. Слід зазначити, що на вересень 2017 року плановий показник надходжень акцизного податку було виконано на 68,55%.

Таблиця 1

Структурна динаміка надходжень акцизного податку до Зведеного бюджету України за 2015–2017 рр.

Показники	2015 р.		2016 р.		Січень – серпень 2017 р.	
	У млрд. грн.	Питома вага у	У млрд. грн.	Питома вага у	У млрд. грн.	Питома вага у доходах,
Податкові надходження, в т. ч.:	507,64	77,86	650,8	83,13	595,53	80,35
Акцизний податок, в т.ч.:	70,8	10,86	101,8	13	85,95	11,6
- акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів	38,78	5,95	55,12	7,04	48,97	6,61
- акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів	24,33	3,73	35,01	4,47	32,33	4,36
- акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів	7,68	1,18	11,63	1,49	4,64	0,63
ПДВ	178,45	27,37	235,5	30,08	223,94	30,21
Мито	40,3	6,18	20,37	2,6	17,46	2,36
Усього доходів	652,03	100	782,9	100	741,17	100

Джерело: розраховано та складено автором на основі [1].

У 2014–2017 рр. найбільшу частку в структурі надходжень акцизного податку із вироблених в Україні товарів займали тютюнові вироби, тютюн, складаючи більше половини від суми надходжень акцизного податку з вітчизняних товарів. Алкогольні напої та пальне, електроенергія займають друге та третє місця відповідно. Структура надходжень акцизного податку із ввезених на територію країни підакцизних товарів суттєво відрізняється від надходжень акцизу з вітчизняних товарів за рахунок значної питомої ваги акцизу з палива, який становив в 2016 р. 85,71% в структурі надходжень даного податку із імпортованих товарів, а за три квартали 2017 року даний показник становив 88,16%.

Значення акцизного податку як джерела наповнення бюджету є досить помітним та проявляється в таких перевагах даного виду податку: формування

достатніх податкових надходжень; забезпечення швидкої мобілізації грошових коштів до бюджету; постійність і рівномірність надходжень [2, с. 118].

Отже, існує необхідність подальшого вивчення та удосконалення акцизного податку для отримання більшої його ефективності. Серед основних напрямків підвищення фіскальної ефективності даного податку можна виділити:

- розширення переліку підакцизних товарів за рахунок предметів розкоші (наприклад, оподаткування суден, яхт та інші плавучих засобів, літаків і вертольотів, ювелірних виробів, годинників, певних видів дорогих мобільних телефонів, виробів з хутра, предметів мистецтва та антикваріату.

- зниження ставок на легкові автомобілі. Зменшення ставки акцизного податку збільшило б попит на автомобілі з доступною для населення ціною і відповідно надходження до бюджету.

- підвищення ставок акцизного податку на тютюнові вироби та алкогольні напої.

- підвищення рівня повноважень та відповідальності працівників державних фіскальних органів задіяних у сфері контролю за виробництвом і обігом підакцизних товарів.

- електронний моніторинг руху підакцизних товарів.

- запровадження електронних акцизних марок, що забезпечить більшу захищеність від підробок акцизних марок на алкогольні напої і тютюнові вироби.

Література:

1. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog>.

2. Сутність та особливості акцизного оподаткування: світовий досвід та перспективи в Україні / С. П. Карпенко // Економіка та держава. – 2015. – № 3. – С. 117–121. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2015_3_28.

Шастків Ірина

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник: викладач Титор В. Й.

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Митний контроль займає важливе місце в системі інструментів здійснення митної справи. Від ефективності процедур митного контролю, що застосовуються до товарів, які переміщуються через митний кордон України, залежить повнота виконання завдань, покладених на митні органи: виявлення контрабанди та порушення митних правил, сплата до Державного бюджету податків та зборів і т.д. Саме тому виникає потреба в покращення процедури здійснення митного контролю в Україні. Значною мірою це зумовлюється необхідністю підвищити ефективність митного контролю за здійсненням